

Pohjois-Karjalan lomituspalveluiden paikallisyksikön toimipisteiden sijainti

Kunnanhallitus 18.01.2021 § 4

Maatalousyrittäjien eläkelaitos (Mela) on käynnistänyt lomituspalvelujen paikallisyksikkörakenteen uudistamisen sosiaali- ja terveysministeriöltä (STM) saamiensa linjausten perusteella. Taustalla on maatalouden rakennemuutos, jonka seurauksena lomituspalvelun käyttäjien ja lomituspäivien määrän ennustetaan edelleen laskevan.

STM katsoo, että maatalouden rakennemuutoksen nopean etenemisen johdosta maatalouslomitushallintoa on tarpeen sopeuttaa jo ennen suunnitteilla olevaa laajempaa hallinnon uudistusta, jonka arvioidaan toteutuvan mahdollisesti vuonna 2025. STM on asettanut työryhmän tarkastelemaan maatalouslomituksen vaihtoehtoisia hallintomalleja nykyisen hallintomallin rinnalla. Lisäksi tulevien sote-maakuntien tehtäviä selvitetään parlamentaarisessa työryhmässä. Lomitus on mukana tässä tarkastelussa. Melan käynnistämä paikallisyksikkörakenteen uudistus ottaa huomioon myös pitkän tähtäimen suunnitelmat lomitushallinnon uudistamiseksi.

Mela esittää, että Pohjois-Karjalassa toimivat lomituksen paikallisyksiköt (Liperi, Nurmee, Tohmajärvi) yhdistetään yhdeksi paikallisyksiköksi joko 1.1.2022 tai 1.1.2023.

Mela pyytää vastausta siihen, onko kunta valmis tekemään Melan kanssa uuden joko 1.1.2022 tai 1.1.2023 voimaan astuvan toimeksiantosopimuksen, jossa maatalousyrittäjien ja turkistuottajien lomituspalvelujen järjestämisvastuu laajennetaan kattamaan nykyisten Liperin, Nurmee ja Tohmajärven paikallisyksiköiden toiminta-alueet, mikäli Mela päättää esittää sopimuksen tekemistä kunnan kanssa.

Jos Tohmajärven kunta on valmis vastaanottamaan tämän kokonaisuuden, sopimuksen vastaanottamisen seurauksena kunnalle tulee 3-kertainen määrä maatalouslomittajia ja budjetti tällä hetkellä Pohjois-Karjalan osalta noin 9 milj. €. Kunnan tulee siis varautua siihen, että jatkossa maatalouslomitus on oma toimialansa, jossa pitää olla oma toimialajohtaja. Käytännössä tämä ei olisi merkittävä muutos, eikä vaatisi uusia rekrytointeja, mutta korostaisi ja selkeyttäisi hallinnollisesti työntekijämäärältään suuren yksikön asemaa Tohmajärven kunnassa. Samalla Tohmajärvi sitoutuisi edelleen kasvavana työnantajana huolehtimaan jatkossakin riittävästä ja asiantuntevista palkka- ja henkilöstöhallinnon ja työsuojelun resursseista myös riskialttiin toimialan osalta. Järjestämisvastuun kantaminen lomituspalveluiden tuottamisesta jatkossakin on maaseutukunnalle mahdollisuus elinvoiman vahvistamiseksi ja vaikuttaa omalta osaltaan paikallisten maatalousyrittäjien hyvinvointiin.

Tohmajärven kunnalla on valmius tehdä Melan kanssa uusi toimeksiantosopimus joko 1.1.2022 tai 1.1.2023 alkaen. Tohmajärvellä on ollut toimiva paikallisyksikkö ja yhteistyöstä on hyvät kokemukset Liperin yksikön kanssa. Tohmajärven kunnan palveluksessa oleva lomituspäällikkö on mukana valtakunnan tasolla lomitussasioiden kehittämisessä ja täten Tohmajärvellä on valmiudet johtaa suurempaa monipaikkaista paikallisyksikköä nykyaikaisesti.

Mela pyytää lisäksi vastausta siihen, että onko Tohmajärven kunta valmis sopimaan nykyisen toimeksiantosopimuksen voimassaoloajan päättymisestä vuoden 2021 loppuun, mikäli Mela ei päättää esittää Tohmajärven kunnalle uuden toimeksiantosopimuksen tekemistä ja päättää liittää paikallisyksikkönsä toiminta-alueen toiseen yksikköön. Mela pyrkii ensisijaisesti siihen, että uusi paikallisyksikkö aloittaisi toimintansa vuoden 2022 vuoden alussa. Tällä aikataululla Mela haluaa varmistaa, että organisaatiouudistus toteutuisi ennen näillä näkymin 1.1.2023 voimaan astuvaa lomituspalvelulain muutosta, jossa palvelun sisältöön on tulossa merkittäviä muutoksia.

Melan on tarkoitus tehdä ratkaisu alkuvuona 2021, jotta vuoden 2021 valtion talousarvioesityksessä paikallisyksiköiden yhdistämistä varten varattu 2 m€ määräraha saadaan hyödynnettyä yhdistymisprosessin tukemisessa.

Toimeksiantosopimuksen päättymisellä olisi vaikutuksia myös palkkahallinnon ja henkilöstöhallinnon työmäärään, mutta vaikutukset ovat vähäisempiä toimeksiantosopimuksen päättymistilanteessa kuin toimeksiantosopimuksen laajentuessa. Lomituspalveluiden palkka- ja henkilöstöhallinto hoidetaan pääosin itsenäisesti lomituspäällikön ja lomitusohjaajien toimesta.

Tuleva lomituspalvelulain muutos ja valtion talousarvion yhdistymisraha huomioiden lomituspalveluiden alueellista etua ajatellen Tohmajärven kunta on valmis sopimaan nykyisen toimeksiantosopimuksen voimassaolon päättymisestä vuoden 2021 loppuun.

Liitteenä on luonnos toimeksiantosopimuksesta. Voimaantulon ajankohta riippuu siitä, päästäänkö luopuvien kuntien kanssa sopimukseen toimeksianto-sopimuksessa sovittua irtisanomisaikaa lyhyemmästä irtisanomisajasta.

Lomituspäällikkö Salla Heinonen on kokouksessa esittelemässä asiaa.

Asian valmistelija

lomituspäällikkö, kunnanjohtaja

Esittelijä

kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Tohmajärven kunta on valmis tekemään Melan kanssa uuden joko 1.1.2022 tai 1.1.2023 voimaan astuvan toimeksiantosopimuksen, jossa maatalousyrittäjien ja turkistuottajien lomituspalvelujen järjestämisvastuu laajennetaan kattamaan nykyisten Liperin, Nurmeksien ja Tohmajärven paikallisyksiköiden toiminta-alueet, mikäli Mela päättää esittää sopimuksen tekemistä Tohmajärven kunnan kanssa. Tohmajärven kunta on valmis sopimaan nykyisen toimeksiantosopimuksen voimassaolon päättymisestä vuoden 2021 loppuun, mikäli Mela ei päättää esittää Tohmajärven kunnalle uuden toimeksiantosopimuksen tekemistä.

Merkittään, että lomituspäällikkö Salla Heinonen saapui kutsuttuna asiantuntijana kokoukseen klo 17:01 ja alusti asiaa kunnanhallituksen jäsenille ja vastasi heidän esittämiin kysymyksiin.

Merkittään, että Salla Heinonen poistui kokouksesta klo 17:12 keskustelun jälkeen.

Päätös

Hyväksyttiin esittelijän päätösehdotus.

Mela on päätynt ratkaisuun, missä Tohmajärvi valittiin koko Pohjois-Karjalan lomituspäalvelujen järjestäjäkunnaksi. Lomitushallinnon sijainnista olivat kiinnostuneita kaikki nykyiset paikallisyksiköt, Liperi, Nurmes ja Tohmajärvi.

Mela teki ratkaisunsa toiminnallisten ja taloudellisten kriteerien perusteella. Tohmajärvi oli Pohjois-Karjalan nykyisistä paikallisyksiköistä kustannustehokkain. Tohmajärvellä on myös tehty jatkuvaa kehittämis- ja uudistamistyötä lomituspäalvelujen toiminnan kehittämiseksi. Lomituspäällikkö Salla Heinonen on kuullunut pysyvänä asiantuntijana sosiaali- ja terveystministeriön maatalouslomituksen hallintomalleja tarkastelemaan työryhmään.

Tulevalla Pohjois-Karjalan lomituspäalvelualueella on vuonna 2020 lomitettu 36053 lomituspäivää, lomituspäalvelujen käyttäjiä oli 711 henkilöä. Vakituksia maatalouslomittajia lomituspäalvelualueilla oli yhteensä 143 henkilöä.

Mela irtisanoo kuntien kanssa voimassa olevat toimeksiantosopimukset päättymään vuoden 2022 loppuun. Yhdistymisprosessin suunnittelu käynnistyy huhtikuun aikana. Tohmajärven kunnalla on mahdollisuus hakea STM:n myöntämää projektirahoitusta paikallisyksiköiden yhdistymisestä aiheutuviin liituskustannuksiin. Määrärahaa voidaan käyttää 2021-2022 erillisen hyväksytyn projektisuunnitelman mukaisiin kustannuksiin.

Lomituspäällikkö Salla Heinonen on kutsuttu kunnanhallituksen kokoukseen kuultavaksi asian osalta.

Asian valmistelija

lomituspäällikkö

Esittelijä

vs. kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus merkitsee tietoon saatetuksi Melan ratkaisun, että Pohjois-Karjalassa lomituspäalvelut järjestää jatkossa Tohmajärven kunnan hallinnoima paikallisyksikkö, johon yhdistyvät Liperin ja Nurmeksen paikallisyksiköt.

Tohmajärven kunnanhallitus valtuuttaa lomituspäällikkö Salla Heinosen valmistelemaan projektisuunnitelman eli yhdistymisavustushakemuksen yhteistyössä vt. hallintopäällikkö Heidi Pitkäsen, henkilöstösihteerin Arja Kuosmasen, sekä luopuvien kuntien vastaavien viranhaltajien kanssa. Tässä suunnitelmassa on turvattava riittävät resurssit muutoksen sujuvaan läpivientiin.

Päätös

Käytyään asiasta keskustelun kunnanhallitus hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Merkitään, että lomituspäällikkö Salla Heinonen oli etäyhteyden kautta kuultavana tämän asian käsittelyn ajan klo 15:02 - 15:13.

Merkitään, että Vuokko Väistö liittyi kokoukseen etäyhteydellä tämän asiakohdan käsittelyn aikana klo 15:05.

Lomituspäällikö on valmistellut alustavan projektisuunnitelman ja kustannusarvion toteutettaviin toimenpiteisiin yhdistymisen tueksi. Käynnissä oleva paikallisyksiköiden yhdistymisen tukihanke vaatii, että Tohmajärven kunnan ja Melan välinen toimeksiantosopimus on allekirjoitettu ennenkuin voidaan kohdentaa paikallisyksikkökohtaista rahoitusta.

Lomituspalvelut tullaan jatkossa tuottamaan Ilomantsin, Juuan, Kontiolahden, Liperin, Polvijärven, Rääkkylän ja Tohmajärven kuntien, sekä Joensuun, Kiteen, Lieksan, Nurmeksen ja Outokummun kaupungit käsittävällä alueella. Lomituspalvelujen asiakaslähtöinen toteuttaminen vaatii hyvää paikallistuntemusta, koska maatalouslomitusta tehdään lähipalveluna maatiloilla.

Toimeksiantosopimuksessa kohta 5 Toimipaikan sijainti

Toimeksisaajan toimipaikka sijaitsee Tohmajärven kunnassa. Tämä sopimuskohta ei rajaa paikallisyksikön muiden toimipisteiden olemassaoloa eikä sijaintia. Lomituspalveluiden asiakaslähtöisen ja laadukkaan palvelutuotannon turvaamiseksi muiden toimispisteiden tarkoituksenmukainen ja taloudellinen sijoittelu vaatii mm. selvityksen toimipisteiden vuokrahinnoittelusta. Lomituspäivien määrä on aleneva, jonka seurauksena myös kunnalle maksettava hallintoraha pienenee vuosittain. Tohmajärven kunnanhallitus katsoo tarpeelliseksi selvittää uuden paikallisyksikön alueen kunnilta mahdollisten toimipisteiden vuokrahinnat.

Lomituspäällikö Salla Heinonen on kutsuttu kokoukseen kuultavaksi asiantuntijana.

Lomituksen toimeksiantosopimus MELA:n ja Tohmajärven kunnan välillä on esityslistan **liitteenä**.

Asian valmistelija

lomituspäällikö, vt. hallintopäällikö

Esittelijä

vs. kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus hyväksyy lomituksen toimeksiantosopimuksen MELA:n ja Tohmajärven kunnan välillä.

Tohmajärven kunnanhallitus haluaa selvittää lomitusalueen kunnilta mahdollisuudet tarjota alueellisia toimitiloja paikallisen lomahallinnon käyttöön veloituksetta 1.1.2023 alkaen. Vastausta pyydetään 30.9.2021 mennessä.

Merkittäään, että lomituspäällikö Salla Heinonen saapui kokoukseen kutsuttuna asiantuntijana klo 16:53 ja kertoi kunnanhallitukselle lomituksen tulevaisuuden näkymistä. Salla Heinonen poistui kokouksesta klo 16:56 tämän asian keskustelun jälkeen.

Päätös

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Kunnanhallitus 21.02.2022 § 78

425/00.04.01/2020 [Kunnan edustajan valinta lomituksen paikallisyksiköiden yhdistämisen suunnittelukokoukseen]

Kunnanhallitus selvitti Pohjois-Karjalan kuntien mahdollisuutta tarjota alueellisia toimitiloja lomahallinnon käyttöön veloituksetta 1.1.2023 alkaen. Juuan sekä Rääkkylän kunta vastasi määräaikaan mennessä ja tarjosi alueellisia toimitiloja veloituksetta paikallisen lomahallinnon käyttöön veloituksetta.

STM:n ja Mela:n linjausten mukaisesti maatalouslomituksen hallinnon toimintaa on tarkoituksen mukaista tehostaa ja yhdenmukaistaa palveluiden laatua asiakkaille. Lomitettavien maatalousyrittäjien määrä on vuosittain laskeva ja siten myös kunnalle maksettava hallintorahakorvaus supistuu.

Maatilojen merkitys seutukunnalle on alueellisesti merkittävä. Maatalous tuo kuntiin paljon välillisiä työpaikkoja sekä maatilat ovat merkittäviä veronmaksajia kunnissa

Lomatoimenohjaajien tehtävän kuvaan kuuluu olennaisena osana vastata maatalouslomittajien lähiesimiestehtävistä, sekä tilojen olosuhdekartoituksista. Nämä seikat huomioon ottaen olisi asiakaslähtöistä sekä taloudellista rakentaa monipaikkainen hybridihallintomalli hallinnon Tohmajärvelle keskittämisen sijaan. Tämän hetkisten selvitysten valossa nykyisellä hallinnolla ei ole kokonaisuudessaan mahdollista siirtyä täysin etätyöhön eikä työnantaja voi yksipuolisesti osoittaa henkilöä työskentelemään etätyössä. Maksuttoman toimipisteen tarjoaminen alueellisen paikallisen lomahallinnon käyttöön on ko. kunnalta mahdollisuus panostaa paikallisten maatalousyrittäjien lähipalveluihin.

Esityslistan **oheismateriaalina** Juuan ja Rääkkylän kunnan vastaukset.

Asian valmistelija

lomituspäällikkö

Esittelijä

vt. kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Tohmajärven kunnanhallitus kiittää Rääkkylää ja Juukaa vastauksista. Samalla Tohmajärven kunnanhallitus tiedustele vielä kaikilta muiltakin Pohjois-Karjalan kunnilta uudelleen halukkuutta tarjota alueellista toimipistettä paikallisen lomahallinnon käyttöön veloituksetta 1.1.2023 alusta alkaen. Vastausta pyydetään 31.3.2022 mennessä.

Päätös

Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.
